

W. W. W. W.

891.99

12-91

1991

2124

Հասարակօրին վաղ. 1867 NOV 2011

ՄՈՎՍԷՍ ԳՈՒԿԱՆՆԵՆ

ԱՆՆՔԵԱՐ

ԱՆԲՄԱՆԻԴՐԱԳՈՒ
Տպարան «Երևան»
1911

891.99
Ղ-91

Հ. 2/ 168 ան 1911-0 համար:
1911թ 11
Արշակունի
Արմավիր

Հասարակօրէին Վարդ. Ստեփ.

ՄԱՎՈՒՆ ԳՈՒԿԱՆՆԵՆ

891.99

291
կր

ԱՆՍԵՆՆԵՐ

120

ԱՆՔԱՆՔԱՆՔԱՆՔ
Տպարան «Երեւան»
1911

ՀԱՅԿԱՍՏԱՆԻ ԳՐԱԴԱՐԱՆ

ՀԱՅԿԱՍՏԱՆԻ ԳՐԱԴԱՐԱՆ

ՀԱՅԿԱՍՏԱՆԻ ԳՐԱԴԱՐԱՆ

ՀԱՅԿԱՍՏԱՆԻ ԳՐԱԴԱՐԱՆ

1911

Պատանի տակից արտասուեց կաթ-կաթ,
Աղբիւր ու առակ թւով շատ ու շատ:
Թփերի տակից, քարերի դօշից,
Ծմակ ծորակից, Ջրչըռ, Մանթաշից
Ծնծնաց ծորեց ու կազմեց վտակ,
Զառիվայր սահեց ամեն կողմ գետակ:
Պաղ-պաղ ջրերը գուլալ գլգըլան,
Փախս առան իջան Շիրակ, Աբարան.
Բարձր Համբերդից գետակներ վազին,
Վազին խառնւան խելառ Արազին:
Ինչքան առակներ, առու և արխեր,
Բաց է թողնում ցած ծարաւած գեղեր.
Ու ինքը ծլաւ ծաղիկ ձերունին,
Եւ կարօտում է գարնան ողջունին:
Մերթ ուրախ սրտով ժպտում ծիծա-
ղում,
Մերթ ամպերի հետ պար բռնում խա-
ղում.

Մերթ սիրով փարւում ամպին վեր
յուշով,
Մերթ դէմքը ծածկում թանձր մշու-
շով...
Մերթ Ալագեազի սպիտակ գլխով,
Կուգան ու կերթան թուխսպ ամպերը
հով.
Ու գոգոռոցով կաւետեն զարուն,
Կող ի կող նստած մանրիկ սարերուն:
Փչում է արգէն թարմ ու անուշ բոյր
Մօտիկ սարերուն, ողջոյն ու համբոյր.
Եւ ուզարկում է հովերով, հողմով
Դար ու փոսերին իրան չորս կողմով:
Մերթ տարերային կուով թոնած
Որոտ ու կայծակ արձակում կատղած.
Մերթ մարմանդ հովը կանէ տարուբեր,
Ալագեազ տեղով փոխւում է եթեր:
Երամն է գալիս զարնան հաւքերուն,

Ճուղողում, ճախրում կանաչ թևերուն:
 Ամեն մի քօլին մի թռչուն հասաւ,
 Ամեն արմատից փունջ ծաղիկ բրսաւ:
 Ապառաժ կրճբին թաւ մարգ ու արօս՝
 Անթել ու անձեռ խալիչէն խօրօտ.
 Փռել է հաւսար անծայր ու անտակ,
 Ուսերից բռնած մինչև ոտնատակ...
 Խալիչի տակին տնքում է սարը,
 Պիտի պատրաստ է տարւայ պաշարը.
 Մարդկանց հացը տայ, տաւարին
արօտ,
 Կենսատու ջուրը՝ ծարաւին կարօտ:
 Ամեն տեղ աղբիւր առու է հոսում,
 Ամեն վարդենուն բլբուլ է խօսում.
 Ալագեագ սարը ուրախ ու գլարթ,
 Զուգւում է կամաց, համեստ ու հան-
գարտ...
 Ու գարնան կոչն է ոչխարին, մալին,

Գիրկ ու ծոց բացել կանչում մհալին:
 Չորս կողմից եկաւ տաւար ու նախիր,
 Էկողն հարուստ է, աղքատ թէ ֆախիր.
 Անխաիր ժպտուն կեանք է ներշնչում,
 Ալագեագն իրան ամենին կանչում:

Երբնի ու զբռնի քոչւորն է գալիս,
 Զայների կանչը արձագանք տալիս:
 Մի կողմից թուրքը, մի կողմից քիւրդը,
 Քոչով բարխանով յեւան հին իւրդը.
 Սարալանջերին տեղ բռնին մէկ-մէկ,
 Զոով, չաղբով կազմեցին բինէք:
 Կանաչին՝ կարմիր կանայք կերևան,
 Հարսներն ալմալի դուրս էկան սէյրան:
 Զմեռւայ դաժան զգւանք տանջանքից,
 Զորանն ազատաւ իր չարքաշ կեանքից:
 Կովը կուշտ ուտում, հորթին բռա-
չում,

Շունը թան լակում, կապկանձում հա-
չում.

Ոչխար ու տաւար ձեւ տւին սարին,
Չորանը ուրախ նստաւ մեծ քարին
Փշեց դաւալը, գեղգեղեց լական,
Մեկամաղձ ձայնով կանչեց սիրական:
Չքնաղ թրքունիք նստել են մի տեղ,
Թոռուն քրդունիք նայւածքով շքեղ
Երգում են Չարէն ու Միամանթօն,
Դունդունում անվերջ լոլօն ու դլօն:
Թրքունիք հագած զար ու զարբար խաս,
Մանրով երգում Ազիզ ու Աբբաս:
Տեղ տեղ նստել են բարձր մեծ սարին,
Վառւած գովում են կարօտած եարին:

Ոչ օրին աշեց և ոչ գիշերին,
Հայն էլ դուրս եկաւ, յելաւ փեշէրին,
Դուրս եկաւ գիւղից քոչուորը եայլաղ,

Աթակին փեշին ցւրաւ աջ ու ձախ:
Աղջիկ ու հարսներ հե ի հե հասան,
Կարօտած սրտով Ալագեազ տեսան,
Էլ երբ կհարցուն, կանաչ, ծաղիկ,
փուշ,

Վազ տւին դէպ վեր ուրախ անզգոյշ
Նւ ողջը բոբիկ մախամուրի վրէն,
Կոխ տալով կակուղ առաջ կրքելեն.
Ու երկու կողմից տեսարան չքնաղ,
Տեղն ու տեղ բացւեց նոր կեանք նոր
ծիծաղ:

Պճնազարդ սարը հագել է հրաշք,
Գեղեցիկ սեռը թխահեր թխաչք:
Երմինեքանդ գոյնով սարը կեանք առաւ,
Կարմիր ու կանաչ ալ խաշխախ դառաւ:
Մութ մութ ամպերը կուգան ու կեր-
թան,

Հովը շում է սարին շրնկշրնկան...

Էլի սև դարդը ծածկում՝ ծրարում,
 Ու դարդիլի դօշին վարդեր է շարում:
 Միշտ կուզէ կանչել աղջիկ ու աղայ,
 Կանչեն ու երգեն՝ ինքը պար խաղայ.
 Էդպէս է մարդը, քէֆչի է ուրախ,
 Հետն էլ միշտ կանէ անվերջ ախ ու
 վախ...

Ծամերը ձերմակ, քօղը սև վալայ,
 Կուրծքը բաց մաւի ու կարմիր լալայ.
 Զգզրդուն շուրը նաղարայ, նւազ
 Ծիւ-ծիւ ժայռերը կողքին թաշկինակ:
 Էդ օրին ուրախ, ուրախ ու արբած,
 Մայիլ է եղել իր տեսքին տարւած.
 Ոչ իրան կաշէ, ոչ ձերմակ միրքին,
 Բուլ-բուլ ամպերից բոնել իր ձեռքին,
 Մերթ ծանր խաղում հարհանդ օղալար,
 Մերթ հրէշի պէս թռչկոտում վեր
 վար...

Գիշեր ու ցերեկ հարսանիք ու պար,
 Ինքն իրան դառել սարերին սարդար:

Քանի արև կար՝ ժպտում էր գւարթ.
 Մութը մօտեցաւ՝ արևը հանդարտ
 Շուռ տւեց դէմքը համեստ ու պար-
 կեշտ,

Ու վերջալուսին տւեց հրաժեշտ...
 Անցաւ կանաչ ծով, հանգաւ ու մարաւ,
 Ծիծաղկոտ սարը տրտմեց, խաւարաւ:
 Արդէն գիշեր է ու մութն է խալառ,
 Լուսինը փայլեց աստղերի հետ խառ...
 Բինէն վառ ճրագ, դռները կրակ,
 Աստղերի, լուսնու ցոլքին հակառակ,
 Ճարճատող հուրը ծառանում է վեր,
 Դէպի պաղ լուսին փողփողուն աստղեր,
 Հրեղէն լեզուք ոլոր ու մոլոր,
 Սփռում են լոյսը սարի չորս բոլոր...

Տեսաւ նա խառը ցոլքեր անդրազարձ՝
 Ու տիրազւարթ փնռ-փռո ծիծաղաց:
 Գարնան եղանակ ու գիշերը հով,
 Կեանքը քնած է լուռ ու անխռով.
 Բարձր քրքիչը տարածեց հեռուն,
 Շարժեց նախանձը ուրիշ սարերուն...
 Ղարախաչ, Սամսար, Աբուլ ու Եալ-
 բուզ,
 Քոթանդաղ, Մղարթ, Մասիսն ու
 Սուլղուզ,
 Նպաս ու Նէմրութ, Սիփան և Գրզուռ,
 Սևարերն, Մնտոր, Զեռնակ ծաղկե-
 հուռ,
 Եւ որքան էլի բլուրներ, սարեր,
 Ապառաժ ժայռեր ու ձիլ-ձիլ քարեր,
 Ողջը ուզում են գան սէյրի թափին,
 Տեսնեն Ալագեազ, տեսնեն զինարբին.
 Զուր խմեն անուշ, հոտ քաշեն համով,

Մնձրւած սրտով այց ելնեն կամով,
 Կոխ տան բալասան, յասմիկ, արմաղան,
 Զեռք ձեռքի բռնեն շորօր պար խաղան.
 Բայց ափսոս հազար ու հազար ափսոս,
 Ֆալակը վաղուց փորել է խոր փոս...
 Մաստարա, Շիրակ, Աբարան, Արան,
 Դիրքով խորխորատ՝ եղել են դարան...
 Կուզեն մօտենալ սիրով համբուրել,
 Ծակատ ճակատի տալ գուրգուրել,
 փարել,
 Սև գիրն է գրել նրանց ճակատին,
 Երբէք չհասնել այդ նպատակին...
 Մնան յաւիտեան դէմ ու դէմ մխլած,
 Հայիլ ու մայիլ տեսքին ծարաւած...:

ԳՆՆՆ Է 5 ԿՈՂԻԿ

ԳՆՆՆ Է 5 ԿՈՂԻԿ

Պահպանը՝ Александрополь, Город.
Библиотека Читальня.

ԳԻՆՆ Է 5 ԿՈՂԷԿ

Պահպանք՝ Александрополь, Город.
Библиотека Чтальня.

« Ազգային գրադարան

NL0350238

40829/I